

מ"ת 6543/10/13 - אנדריי פילין נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה

מ"ת 6543-10-13 מדינת ישראל נ' פילין(עציר)
תיק חיצוני: 5229/13

בפני מבקש נגד משיבה
כב' השופט יחיאל ליפשיץ
אנדריי פילין על ידי ב"כ עו"ד גלידר ועו"ד יצחק
מדינת ישראל

על ידי ב"כ עו"ד הגב' ברנסון

החלטה

1. לפניי בקשה לעיון חוזר במסגרתה התבקשתי לעיין בשנית בהחלטתי להורות על מעצרו של המשיב עד תום ההליכים; וכן התבקשתי להורות לשירות המבחן להכין תסקיר מעצר בעניינו של המבקש. המבקש טען, בקצרה, כי מאז החלטת המעצר שניתנה בתאריך 14.11.13 חלו התפתחויות בנוגע למצע הראייתי הלכאורי כנגדו.
2. אזכיר, בקצרה, כי כנגד המבקש הוגש, בתאריך 3.10.13, כתב אישום המייחס לו עבירה של רצח לפי סעיף 300(א)(2) לחוק העונשין, תשל"ז-1977. כתב האישום מתייחס לאירוע מתאריך 5.9.13 (להלן: **מועד האירוע**). יונן איסחטוב (להלן: **המנוח**) התגורר, עובר למותו, בדירה בקרית מוצקין (להלן: **הדירה**). בין המבקש למנוח הייתה היכרות מוקדמת והמבקש אף ביקר את המנוח בדירה מספר פעמים. במועד האירוע, החל משעות הבוקר, הגיעו לדירה, בזמנים שונים, סבטלנה גרצר, המתגוררת בדירה הסמוכה (להלן: **סבטה**), בן זוגה אורי אליון, יורי לזרקנו (להלן: **יורי**) ווסילי גורביצ'וב. כולם שתי עם המנוח משקאות משכרים. סמוך לשעה 14:00 הגיע גם המבקש לדירה והצטרף אל הנוכחים. לאחר שחלק מהנוכחים עזבו את הדירה נותרו בה המנוח, המבקש, יורי וסבטה. סמוך לשעה 17:00, התפתח עימות מילולי בין המבקש ליורי, במהלכו היכה המבקש את יורי. המנוח וסבטה ניסו להפריד בין השניים, עד שבשלב מסוים במהלך העימות עזבה סבטה את הדירה וזמן מה לאחר מכן עזב גם יורי את הדירה, כשהוא חבול. סמוך לאחר השעה 18:15, בעת שהמנוח והמבקש שהו לבדם בדירה, היכה המבקש את המנוח בפניו ובגופו, במכות אגרופ חזקות ובאמצעות מקל, חנק את המנוח והחדיר לתוך פיו מקל, בו נעוצים מסמרים, עד שגרם למותו.
3. מכיוון שהבקשה הנוכחית נוגעת למצע הראייתי הלכאורי אפנה להחלטת המעצר בה נסקרו בהרחבה יחסית הראיות הלכאוריות בתיק.

אזכיר, כי ממכלול הראיות עלה שהמנוח והמבקש, כמו שאר הנוכחים, שהו בדירת המנוח בשעות שלפני הרצח (או בחלק מהזמן) ושתו כמויות נכבדות של אלכוהול. המנוח, כך עולה, לא יצא את הדירה.

גרסת המבקש היתה, בקצרה, כי לאחר ששתה אלכוהול ואיבד את חושיו הוא התעורר בדירת המנוח כשלידו מצויה גופתו המגואלת בדם של המנוח. לאחר מכן הוא פנה לדירתה של השכנה סבטה ומסר לה את שראה.

בנוסף, כלל תיק החקירה את עיקר הראיות הלכאוריות הבאות: המצאות דמו של המנוח מתחת לציפורניו של המבקש; הודעתו של שכן בשם מרטין וייסמן שטען כי הבחין במבקש יושב מחוץ לדירת המנוח בסביבות השעה 18:15 וכעבור כ-15-10 דקות שמע צעקות מדירתו של המנוח כאשר אחד הקולות זוהה כקולו של המנוח; הודעות של השכנה סבטה ושכן נוסף בשם יוסף זיזוב, שמסרו כי המבקש פנה אליהם ואמר שהרג את המנוח.

טענת ב"כ המבקש היתה כי האחרון כלל אינו זוכר את ההתרחשות בדירת המנוח וזאת משום שהיה שיכור. יחד עם זאת, נטען שמהראיות עולים תרחישים שמובילים למסקנה שלא המבקש הוא זה שגרם למותו של המנוח, ולכל הפחות קיים ספק סביר בדבר אשמתו. ב"כ המבקש הפנו את חיציהם לעבר יורי שהוזכר לעיל; סבטה; או אדם בשם ש.ג. שהיה בן זוגו של המנוח, ככאלה שהם אלה שגרמו למותו של המנוח.

4. בהחלטת המעצר ציינתי כי כלל התרחישים האפשריים אינם מרחיקים את המבקש מהמנוח - לא רק מבחינת מקום וזמן, אלא - וזה העיקר - גם מבחינת ביצוע העבירה. המבקש היה בדירת המנוח בזמן הרצח; "התעורר" (לגרסתו) ליד גופת המנוח כשידיו מגואלות בדמו של המנוח; והתודה - על פי הראיות הלכאוריות - מייד לאחר מכן כי הרג את המנוח.

בהחלטת המעצר אף התייחסתי לראיות אליהן שב המבקש ומתייחס בבקשה המונחת לפתחי כיום:

כך, צוין שבשעות אחר הצהריים התפתח בדירה עימות אלים בין המבקש לבין יורי. בעקבות אותו עימות אלים עזב יורי את הדירה כשהוא חבול וזב דם. עם מעצרו של יורי (סמוך לאחר הרצח) נמצא על מכנסיו דמו של המנוח. בהקשר זה הפניתי לגרסתה של סבטה שמסרה כי היא והמנוח ניסו להפריד בעימות לעיל בין המבקש לבין יורי. עוד הפניתי לכך כי שילוב עדותו של השכן מרטין וייסמן (להלן: **ויסמן**) עם עדויותיהם של נהגי מונית שהסיעו את יורי מהזירה (וחזרה) מוליכים למסקנה כי יורי לא היה בזירת האירוע בזמן הרצח.

בהקשר זה הפניתי לגרסתו של וייסמן, ממנה עלה כי בסביבות השעה 16:00 הוא הבחין במבקש מחוץ לביתו של המנוח. וייסמן הבחין במבקש מחוץ לבית המנוח גם בשעה 18:10 (ויסמן לא מסר כי בגדיו של המבקש היו מוכתמים אותה עת בדם). כעבור כ-15-10 דקות הוא שמע את צעקותיו של המנוח וצעקותיהם של אדם אחד או שני אנשים נוספים. הצעקות נמשכו פרק זמן לא קצר. הקריאה למשטרה היתה (לאחר שהמשיב "התעורר" וניגש לסבטה) בשעה 19:25.

לעניין יורי, הפניתי לעדותו של נהג מונית שמסר כי הסיע את יורי מהקיוסק הסמוך לביתו של המנוח לביתו של יורי (בקרית ביאליק), בשעה 17:13. עוד הפניתי להודעתו של נהג מונית נוסף שמסר שהסיע את יורי חזרה מביתו לאזור בית המנוח, כאשר זמן ההגעה לאזור בית המנוח הוא 19:31 (מדובר בנתוני מכשירי הג'י. פי. אס). לכן, על פני הדברים יורי כלל לא היה בזירה בזמן הרצח.

5. טיעוני הצדדים בבקשה המונחת לפני:

5.1. ב"כ המבקש טענו, כי בעת שויסמן העיד בהליך העיקרי, בתאריך 28.2.14, התגלה כי גרסתו, כאילו זיהה את צעקותיו של המנוח, אינה אמינה על פניה.

פרק נרחב בטענות המבקש הוקדש לניתוח גרסאותיו השונות של ויסמן במשטרה (ר' פסקאות 15-22 לבקשה) הגם שגרסאות אלה עמדו לנגד עיני עובר להחלטת המעצר;

עוד נטען, וזה העיקר לענייננו, כי במהלך עדותו בבית המשפט "נכשל" ויסמן במבחן זיהוי קול שנערך לו בעת חקירתו הנגדית. ב"כ המבקש הפנו למעין מבחן זיהוי קול שנערך לעד (ר' עמ' 51-52 לפרוטוקול) אז "נכשל" בזיהוי קולותיהם של אנשים שונים. מדובר ב 5 קבצי קול שהוקלטו על ידי צוות ההגנה - 4 קבצים אנשים זרים לתיק וקובץ אחד השכנה סבטה (מתוך אחת מחקירותיה). העד לא זיהה את קולה של סבטה; וכן טען כי קולה של אישה הזרה לתיק הינו קולה של השכנה סבטה.

מנגד, טענה ב"כ המשיבה כי "מסדר זיהוי הקולות" שנעשה לעד אינו עומד בקריטריונים מקצועיים. זאת ועוד, ויסמן זיהה את המנוח על בסיס צעקות ברורות ששמע ולא על דיבור "רגיל". בכל אופן, שאלת אמינות הזיהוי (דומני שלגבי מהימנות העד לא היתה מחלוקת) צריכה להבחן במסגרת ההליך העיקרי ובכל מקרה אין ב"מסדר זיהוי הקולות" כדי להביא למסקנה כי הבסיס הראייתי הלכאורי אותו הציגה המאשימה התערער.

5.2. עוד הפנו ב"כ המבקש לראיות חפציות אותן קיבלו לידיהם (למעשה, מדובר בתמונות של ראיות חפציות) לאחר מתן החלטת המעצר. הכוונה לחולצתו של יורי וכן למכנסיה של סבטה. על שני פריטי לבוש אלה התגלה דמו של המנוח.

ב"כ המבקשים היו ערים לכך כי חלק מנתונים אלה היו מצויים בתיק החקירה כבר עובר למתן החלטת המעצר (הימצאות דמו של המנוח על חולצתו של יורי היתה ידועה; אך לגבי הדם על מכנסיה של סבטה טרם היה ידוע למי הוא משויך) אולם הפנו לתמונות פריטי הביגוד ובעיקר לכמות הדם שנמצאה עליהם. הדבר מחזק, לשיטתם, את הטענה כי יש להפנות את החיצים לסבטה ו/או ליורי.

בהקשר זה, השיבה ב"כ המשיבה שהמצאות הדם על חולצתו של יורי היתה ידועה זה מכבר (וזו, בין היתר, היתה

אחת הסיבות למעצרו עובר להגשת כתב האישום). אולם, לדבר יש הסבר והכוונה לעימות הפיזי בין יורי למבקש והתערבותו של המנוח, במהלכו ייתכן ונפצע. בכל אופן, הראיות - כאמור לעיל - "מיקמו" את יורי מחוץ לזירה בזמן הרצח.

לעניין הדם על מכנסיה של סבטה - גם בכך אין כל רבותא, שכן המבקש (כשעל ידיו וכן על החלק התחתון של ציפורניו דמו של המנוח) הזעיק את סבטה מביתה (הצמוד לבית המנוח) לאחר ש"התעורר". מייד לאחר מכן סבטה ניגשה למקום ונגעה בגופה המגואלת בדם. לכן, להמצאות הדם על בגדיה של סבטה יש הסבר. זאת ועוד, משהגיעה המשטרה למקום, סבטה היא זו שהפנתה את החוקרים להמצאות הדם על בגדיה. לכן, אין זה סביר שאם היא קשורה לרצח היא תפנה את החוקרים לראיה זו.

5.3. מקבץ הטיעונים האחרון אותו העלו ב"כ המבקש נגע להימצאות טביעת אצבע על גבי חתיכת מקל/קרבן שבור, שחלקו נמצא טחוב בתוך פיו של המנוח וחלקו האחר נמצא בדירת המנוח. על גבי אחד החלקים נמצאה, על פני הדברים, טביעת אצבע. בזמנו, בעת מתן ההחלטה, לא התקבלה חו"ד של מטא"ר בנוגע לטביעת אצבע זו (מדובר במעתק מס' 9 בטופס מעתקים מתאריך 9.9.13). ב"כ המבקש פנו לקבלת חוות דעתו (ולמעשה, מעין חוות דעת שכן אין מדובר בחו"ד ערוכה כדין) של מר סורסקי יהודה, שהציג עצמו, במכתבו מתאריך 16.2.14, כמומחה לזיהוי פלילי. מר סורסקי ציין כי טביעת האצבע במעתק אינה שייכת למבקש. על בסיס נתון זה, טענו ב"כ המבקש כי (גם) ממצא זה מחזק את הטענה כי המבקש אינו קשור לגרימת מותו של המנוח. נטען בהקשר זה כי מי שרצח את המנוח אחז בקרבן ואף החדירו באכזריות לפיו של המנוח במהלך הרצח.

בעת הדיון שהתקיים בבקשה זו לא הובאו בפני תוצאות הבדיקה שנערכה במטא"ר. בתאריך 3.3.14 התקבלה חו"ד מטא"ר בנדון, ממנה עולה כי טביעת האצבע (מס' 9) לעיל מאופיינת במיעוט מאפיינים ייחודיים. לכן, לא ניתן לקבוע באם מדובר בטביעת אצבע או חלק מטביעת כף יד. כמו כן צוין, שנערכה השוואה בין טביעת האצבע לבין 6 אנשים שונים הנוגעים לפרשה. בנוסף, הטביעה נסרקה מול המאגר הממוחשב. אולם לא נמצאה זהות עם מי מאותם גורמים.

6. לאחר שבחנתי את טענות הצדדים הגעתי למסקנה כי לא חל שינוי בבסיס הראייתי הלכאורי כנגד המבקש שיש בו כדי להביא לשינוי החלטתי.

כדי להצליח בטענה של כרסום בחומר הראיות יש להצביע על שינוי דרמטי בבסיס הראיות עליו נשענת המאשימה. מדובר בכרסום שיהיה בו כדי להטות את הכף, או כפי שנאמר לא פעם: "**להפוך את הקערה על פיה**" (ור' לדוגמה בהקשר זה את בש"פ 8093/09 פלוני נ' מ"י, 22.10.09; ובש"פ 4794/95 שאבי נ' מ"י 6.8.95). עוד נקבע, שכדי להראות כרסום שכזה יש להצביע על פירכות מהותיות וגלויות לעין; וה"מהפך" צריך להיות גלוי על פני הראיות.

גם אם נבחן את הטענות על פי גישה מתונה יותר, הדבר לא יוביל למסקנה אחרת (ור' בנדון בש"פ 6838/07 **דחלה נ' מ"י**, 15.8.07; וכן עמ"ת (מחוזי ב"ש) 62556-01-14 **אל סנאע נ' מ"י**, 4.2.14).

עיקר טיעונו של המבקש נגע ל"מבחן זיהוי הקול" שנערך לויסמן. עיון בפרוטוקול עדותו של ויסמן מעלה כי הוא חזר, ככלל, על הגרסה שמסר במשטרה, היינו - כי זיהה את צעקותיו של המנוח. ויסמן אף חזר ככלל על גרסתו בנוגע לזמנים.

"מבחן זיהוי הקול" ומשקלו ייבחנו מטבע הדברים על ידי ההרכב בהליך העיקרי. יחד עם זאת, על פני הדברים דומני כי אין מדובר במבחן שניתן לתת לו משקל משמעותי. ספק, לשון המעטה, אם למבחן שכזה יש תוקף מדעי-משפטי. ויסמן מסר כי שמע לא פעם את המנוח צועק, הוא הכיר אותו וזיהה ביום האירוע את צעקותיו. אכן, העד לא זיהה את קולה של שכנתו סבטה, אולם מטבע הדברים שההרכב יידרש לשאלה באם זיהוי צעקות דומה לזיהוי קול "רגיל".

אפנה בהקשר זה, בשינויים המחוייבים, לבש"פ 7260/13 מ"י נ' כיאל, 18.11.13 שם צוין כי: ". . . קשה להלום איפוא, כי בגדרי בקשות לעיון חוזר (או עררים עליהן) יועלו טענות היורדות לפרטי פרטיה של עדויות שונות ותתבקשנה הכרעות בנוגע למהימנות מוסריהם או בנוגע לבכירותה של עדות כזו או אחרת על פני רעותה, משל המדובר בסיכומי טענות בהליך העיקרי; והלא אין שופט המעצרים אמור לכתוב את הכרעת הדין בתיק העיקרי עצמו. עורכי הדין יודעים זאת היטב, גם אם שולחיהם אינם בקיאים בכך, וד"ל"

זאת ועוד, גם לאחר שב"כ המבקש ניסו "למקם" את יורי ו/או סבטה בזירת האירוע בשעת הרצח (וספק אם הצליחו בכך), עדיין נותרה שאלה אחת ללא פתרון והיא מה בדיוק עשה שם במקביל המבקש. ונפנה בשנית לכך כי בשעה 18:10 נראה המבקש מחוץ לבית המנוח; בסביבות השעה 18:25 נשמעו צעקות המנוח; ובסביבות השעה 19:25 "התעורר" המבקש ליד גופת המנוח.

לעניין המצאות דמו של המנוח על בגדיהם של סבטה ויורי, אין לי אלא להפנות להחלטת המעצר שם התייחסתי, באופן חלקי להמצאות הדם הגם שאז טרם היה ידוע שהדם על בגדיה של סבטה הינו דמו של המנוח. איני סבור כי הממצא האחרון מביא לשינוי במצב הראיות, ואפנה להסברי המשיבה שהינם סבירים בנסיבות העניין, ודאי בהקשר להליך בו אנו מצויים.

גם סוגיית טביעת האצבע (מעתק מס' 9) אינה מביאה לשינוי במערך הראיות הלכאוריות. אפנה בנדון לחוו"ד מטא"ר ממנה עולה, על פני הדברים, כי טביעת האצבע אינה שייכת למי מהמעורבים. אכן, מדובר במקל שהרוצח, תהיה זהותו אשר תהיה, החזיק בו. יחד עם זאת, יש להניח כי אנשים רבים החזיקו במקל העץ. זאת ועוד, בחוו"ד מטא"ר צוין כי מדובר בטביעה בעלת מעט מאפיינים יחודיים ולכן קשה לקבוע לאיזה חלק בכף היד היא שייכת. לכן, דומני שקשה ליתן משקל, ולו לכאורי, משמעותי לטביעת אצבע זו ודאי אל מול הקביעה כי לא ניתן לייחס את הטביעה למעורבים בתיק זה. במילים אחרות, מדובר בממצא שקיים קושי לגזור ממנו ממצא, לכאן או לכאן.

7. למרות שדחיתי, כאמור לעיל, את טענות המבקש בפן הראייתי, שקלתי - חרף זאת - באם יש מקום להורות על הכנת תסקיר מעצר בענייניו. לא מן הנמנע, כי בסופו של יום ובאם תתקבל טענתו כי הוא התעורר ליד גופת המנוח, ללא זיכרון (על רקע כמויות האלכוהול הניכרות אותן צרך אותו יום), הוא יורשע "רק" בעבירת הריגה. יחד עם זאת, אפנה בהקשר זה לאמור בסיפא של ס' 12 להחלטת המעצר. מדובר במי שקיימת אצלו בעיית אלכוהול ברורה. מהראיות עולה כי המבקש לא רק שגרם (בין אם מדובר ברצח ובין אם מדובר "רק" בהריגה) למותו של המנוח, אלא גם היה מעורב בעימות אלים מספר שעות לפני כן. לכן, כלל הנתונים מעידים שנשקפת ממנו מסוכנות ברורה. זאת ועוד, בהחלטתי לעיל גם הפניתי לחשש שמא יבחר להימלט מאימת הדין, חשש שעדיין קיים.

8. סוף דבר, אני מורה על דחיית הבקשה.

ניתנה היום, י' אדר ב תשע"ד, 12 מרץ 2014, בהעדר הצדדים.